

բարունապետի Թումայ վարդապետի» գրել է ՊՀԷ (=1428) թուին մի Յայսմաւուրք*։ Տր Յոհաննէան է, որդի Յակոբ քահանայի, թէ Մանգասարի, թէ Յովհաննէս Բաղիշեցիին՝ ՊՁԳ թուին մեռած արդէն, ասել չենք կարող։ Թովմայի աշակերտների կարգում վերոյիշեալ վարդապետների հետ ՊՁԳ (=1435) թուին յիշուած են Ներսէս և Ստեփանոս, «որ կան յաշխտութի ածաշունչ տառից»։ Սոքա կոչուած են «գրոց աշխտեալ որդիք»՝ Հերապետի, Յոհանի, Ղազար կրանաւորի, Աբրահամ փիլիսոփայի և Ներսէս եկեղեցւանի հետ**։

Յակոբ գրիչ ՊԿԷ (=1418) թուին գրել է Տաթևացու Քարոզգիրքը Պառարաստայ վանքի Կարապետ վարդապետի համար, որի մէջ յիշուած է «այլ և յետ քի հրախտաւոր հոգևոր հայրն իմ զմեծ վրդան Գրիգոր (Տաթևացին), որ զսակաւ գիրս ուսոյց մեզ։ Նաև զուսուցիչն և զմարմնաւոր երախտիքն, զոր ունին ի վերայ մեզ (sic), զածապարփակ հոգին զԹումայ վրդան, որ զօրինակն շնորհաց և յաջողեաց»։ Նոյն Յակոբ գրիչն է, որ ՊՁԱ (=1432) թուին երուսաղէմում գրելով Տաթևացու Հարցմանց գիրքը Մարտիրոս եպիսկոպոսի համար, խնդրում է յիշել «և զհրդոյն մեր և զուսուցիչքն, զԳրիգոր մեծ վրդան, որ զՔաղուածոյս է արբել և զԹովմայ վրդա Մեծոփայ, որ անչափ և անհզր խնամել է զիս հրդ և մր մուր»***։ Թովմայի գրիչ աշակերտների մէջ նշանաւոր է Կարապետ քահանան, Ստեփանոս զպրի հայրը, որ վերև յիշուեցաւ։ Նա գրել է մի Մաշտոց Տէր Յուսկան որդի ուխտի Մկրտիչ վարդապետի (Ողբեկենց) համար ՊՁԱ (=1432) թուին, մի աւետարան ՊՁԲ (=1433) թուին Արճէշ քաղաքում, ուր խնդրում է յիշել «և զուսուցիչն իմ զքաջ քարտուղարն Թումայ բարունապետն»։ ՊՁԶ (=1437) թուին մի Յայսմաւուրք (իւր Ստեփանոս որդու գործակցութեամբ) Թովմայի աշակերտ Յովհաննէս եպիսկոպոսի օրինակից։ Կարապետ քահանան նահատակուել է Արճէշ քաղաքում իւր եղբայր և աշակերտ Վարդան քահանայի յիշատակարանի համաձայն†։ Աշակերտների թուում պէտք է յիշել և իւր եղբորորդիներին, որոնցից չորսը սարկաւազ էին, ինչպէս տեսանք վերև, և «զփոքր երիցանիս զՅիլր, զԱփս և զՀերապետ», որ չգիտենք նոյն են վերոյիշեալ անուանակիցները հետ, թէ ոչ։

Թովմայի դասախօսութիւնների բովանդակութեան մասին մեր տեղեկութիւնները շատ աղքատ են. ըստ Կիրակոս Բանասէրի

* Անդ. 89.

** Նոր Նիւթեր. Ար. 759. 765. 760. (22. 26. 25):

*** Չեռ. Ս. էջմ. Մատ. № 2455/2445 եւ 4225/1125.

† Նօտարք 401. 402. 444. 469. 471/2.